

Kaksikymmentä-kuusi ja yksi

K/rj. Maxim Gorjki.

(Jatkoa)

Siinä on kaikki... Mutta me juttelimme hänestä aivan ihastuksissamme vielä pitkän aikaa sen jälkeen ja sanomme tänään aivan samaa kuin sanoimme eilenkin ja jo kaikkina päivinä ennen, sillä hän ja me sekä kaikki ympärillämme on juuri samanlaisia kuin eilenkin ja kaikkina päivinä... Hirveän tuskallista on elää niin, ettei mikään ympäristössä muutu ja ellei tämä jankkaikkainen yksitoikkoisuus leirassaan tapa sielu, tulee se päivä, päivä tieteämättömäksi. Meillä oli aina tapana puhua naisista tavalla, joka toisinaan pani itsemmekin inhoamaan hävyttömiä, raakoja sanojamme; semmoinen puhetaapa onkin helposti selitettävissä siten, että ne naiset, jotka tunsimme, eivät frenties olleetkaan paremman arvoisia. Mutta Tanjasta emme koskaan sanoneet pahaa sanaa — kukaan meistä ei olisi edes pilantekoon ryhtynyt hänen Jasnjolessaan; vielä vähemmän olisi kenenkään mieleen johtunut koskea häneen. Kenties johtui se siitä, että hän aina oli niin Jyhven ajan luonamme, — hän vilauteli silmiemme ohii kuten tähdenlento taivaalla — ehkä kenties myöskin siitä, että hän oli niin pieni ja niin sievä, ja kaikki, mikä on kaunista, herättää kunnioitusta raaimmassakin ihmisessä. Ja mekin, vaikkakin kovan työn vaikutuksesta tylsiksi kuormajuhdiksi muuttuneita, olimme kumminkin joka tapauksessa alkuaan ihmisiä ja semmoisia muiden kaltaisia siinä, ettemme voineet elää ellei meillä ollut jotain, mitä saatoimme jumaloida. Häntä parempaa ei joukossamme ollut eikä meille alhaalla kellarissa eläjille osottanut vähintäkään huomiota kukaan muu kuin hän, — ei yksikään muu niistä monista ihmisistä, jotka asuivat talossa. Ja vihdoin — se kai olikin tärkein syy — katsoimme hänet tavallaan meille kuuluvaksikin; seikka, josta saimme kiittää yksinomaan henkilöitämme. Me pidimme velvollisuutenamme antaa hänelle rinkiä, oikein lämpimiä ja ruskeita; se muodostui ikäänkuin jokapäiväiseksi uhriksi epäjumallemme, tottuksi pyhäksi tavaksi, joka meidät päivä päivältä yhä lujemmin kiinnitti häneen. Paitsi rinkiä, annoimme myöskin Tanjalle monta hyvää ohjetta: pukea itsensä lämpimämmin, ei juosta niin vilkkelää rappusissa eikä kantaa niin suuria puusylyyksiä. Hän kuunteli hyönteilänsä neuvojamme ja vastasi niihin naurulla, mutta ei noudattanut niitä koskaan; emme me kumminkaan olleet hänelle siitä vihaisia, — me tahdoimme vaan osottaa, miten suuresti hänestä huolestimmme.

Usein hän kääntyi puoleemme jollakin armuksella, kuten esimerkiksi pyytäneen, että avaisimme raskaan kellarinoven taikka halkaisimme oita, jotka kaikki, ynnä paljo muutakin, mitä hän vaan toivoi, toimitimme, ilolla ja erityisellä ylpeyden tunteella. Mutta kun kerran eräs meistä pöysi Tanjaa paikkaamaan hänen ainoata paitaansa, äyhkäsi tämä ylenkatseellisesti: "Onko mokomaa kuultu? Se nyt vielä puuttuisi...!" Nauhoimme perinpohjaisesti tuolle tummalle hupakolle emme-

kä enää koskaan pyytäneet häneltä mitään. Me rakastimme häntä — siinä kaikki. Ihminen tahoo aina lahjoittaa rakkautensa jollekulle, vaikkakin tämä rakkaus toisinaan tuntuu kiusallislta, toisinaan saastuttaa esineen tai myrkyttää sen elämän siksi, ettei kunnioitus sitä seuraa. Meidän täytyi rakastaa Tanjaa, sillä meillä ei ollut ketään muutaakaan, jota olisimme voineet rakastaa.

Toisinaan koetti joku ottaa asian ylpeältä kannalta ja sanoi: "Mutta minkätähden me oikein hemmottelemme tuota tyttöä? Eihän hänessä ole mitään erinomaista! Me teemme liian suuren numeron hänestä!"

Mutta hänet, joka uskalsi tulla esiin moisella puheella, saatoimme me muut pian ja perinpohjaisesti järkiinsä. Meillä täytyi olla joku, jota rakastimme, — olimme sen löytäneet ja rakastimme sitä, ja sen, jota me kaikki kaksikymmentä kuusi rakastimme, täytyi olla loukkaamaton pyhyys jokaiselle; se, joka tästä asiasta piti vastakaista mielipidettä, oli vihollisemme. Kenties ei rakastettumme ollut rakkautemme arvoinen, mutta meitähän oli kolkonaista kaksikymmentä kuusi kappaletta, jonka vuoksi tahdoimme, että se, joka oli meille kallisarvoinen, olisi myöskin pyhä meille.

Rakkautemme ei ole rasittavampaa kuin vihamekkaan, ehkä juuri siitä syystä erään ylpeät luonteet väittävätkin, että vihame on mairittelevampaa kuin rakkautemme. Mutta jos niin on, miksi eivät he sitte pakene meitä.

III.

Paitsi rinkiäleipomoa, oli mestarillamme myöskin soktrileipom^o samassa talossa, ainoastaan ohuen seinän erottamana meidän luolestamme. Mutta soktrileipurit — niitä oli neljä kappaletta — pysyttelivät meistä e-täällä, sillä he pitivät ammattiansa ylhäisempänä kuin meidän, sekä sen johdosta olivat myös itse olevinansa parempia kuin me. He eivät tulleet koskaan luoksemme ja nauroivat ylenkatseellisesti kohdatessaan meitä pihalla. Emme mekään käyneet heidän luonaan, — mestari oli sen kieltänyt syystä, että hän pelkäsi meidän varastavan soktrileipiä. Me emme pitäneet soktrileipureista sentähden, että kadeldimme heitä; — Heidän työnsä oli keveämpää kuin meidän, he saivat enemmän palkkaa ja parempaa ruokaa kuin me, — heillä oli valoisia ja avara työhuone sekä olivat jokainen, — vastakoh-tana meille — terveitä ja puh-taita. Me kaikki sitä vastoin olimme kasvotamme keltasen kalpeita taikka harmaita, k^olmella oli pahatauti ja jokusilla syyhy; erään oli luuvalo käpristännyt ihan koukkuseksi. Pyhäpäivinä ja vapaa-aikoina pukivat he yl-lensä hienot takit ja narisevat saappaat — kahdella oli harmo-nikkakin — sekä menivät kaup-pungin puistoon herastelemaan. Meillä taasen oli verhojamme li-kaiset rääsyt sekä jaloissa lintta-kengät tai niinivirsut, eikä poliisi päästännyt meitä kaupungin puistoon; mitenkä siis olisimme-kaan voineet pitää soktrileipu-reista.

Sitte eräänä päivänä saimme kuulla, että muuaa heistä, se joka unista piti huolta, oli ruvennut ryyppiskelemään sekä saanut mestarilta eropassit ja tilalle oli otettu toinen, — muuan entinen sotamies, jolla oli silkeinen liivi ja kultaisilla perillä varustettu taskukella. Me olimme äärettö-

män utelaita näkemään semmoista keikaria ja toivossa, että edes wilahduksenkaan hänestä näkisimme, juoksimme yksi toisensa perään alituisen pihalla. Mutta hän tuli itse meidän luoksemme. Hän aukasi ovemme potkasulla ja astui kynnykselle sekä sanoi siitä:

"Jumalan rauha! Hyvää päivää pojat!"

Ovesta tunkeutuva kylmä ilma kietoutui paksun savun tavoin hänen jalkoihinsa, mutta häg itse seiso i kynnyksellä ja katseli siitä alas meihin; — vaaleiden, rohkeasti pystyyn kierrettyjen viiksien alta loistivat vahvat keltaset hampaat. Hänen liivinsä oli todellakin ihmeellinen: — täivaansininen, kimeltelevä, kukkasellinen sekä varustettu punakivisillä napeilla. Ja kellonvitjat oli hänellä myöskin...

Hän oli kaunis mies, tämä sotilas, pitkä ja voimakas, punaposkinen; suuret vaaleat silmät katselivat kirrkaasti ja ystävällisesti. Päässä oli vaalea, kovaksi tärkätty mvssy, ja aivan pilkuttoman puhtaan esiliinan alta näkyivät uusimman muodin mukaisen, kiiltävien saapasten kärjet.

Vanhin sälli joukostamme pyysi kunnioittavasti, että hän sulki oven. Hän tekikin sen mukavan vetkaisesti sekä rupesi kyselemään mestaristamme. Me oikein kilpailimme keskenämme sanoaksemme hänelle, että mestari oli juonikas lurjus, veijari, rosvo ja verenimijä — kaikellaista, mitä vain voi ja pitääkin sanoa työnantajastaan, mutta joka kumminkin on tarpeeton tässä uudelleen mainita. Sotamies kuunteli viikisiänsä nykien ja silmissään lempeä, kirkas katse.

"Tässä talossahan on paljon tyttöjä...!" virkkoi hän yhtäkkiä.

Jotkut meistä naurahtivat kunnioittavasti, toiset virnistelivät himokkaasti ja muuan sanoi että talossamme on yhdeksän kappaletta tyttöjä.

"No, oletteko rakkaita ystäviä heidän kanssaan?" kysyi hän ja kiillitelti silmillään.

Taas me nauroimme, mutta

tällä kertaa hieman pakollisesti ja hämillämme... Useat olisivat tahtoneet näyttäneitä sotamiehelle yhtä tuimina sydänten valloittajina kuin hänkini, mutta kukaan ei osannut eikä ymmärtänyt. Ikäänkuin tätä tunnustaakseen, lausui muuan:

"Kuinka olisimme voineet ajatellaakaan...?"

"Niin, semmoinenhan on vähä liian vaikeata teille..." sanoi sotamies itserakkaasti ja katseli meitä tarkastellen... "Te ette ole sitä laatua... teillä ei ole ryhtiä... ei ole ulkonäköä, niin sanoakseni! Ja naiset tahtovat, että miehen pitää näyttää joltakin... että hänellä on säännöllinen ruumis... sekä kaikki niinkuin pitääkin olla! Myöskin he pitävät voimakkuudesta... väkevistä kädestä... tällaisesta esimerkiksi..."

Hän veti oikean kätensä taskusta ja näytti meille kynnäspäähän saakka paljasta käsiwarta... Se oli valkea ja voimakas sekä kullalta kimaltelevien karvojen peittämä.

"Jalat, rinta... kaikki pitää olla lujaa ja vahvaa... Myöskin täytyy olla säännöllisesti puettu, niin että se kauneus, mikä ruumiissa on, näyttää joltakin... Minuun esimerkiksi ovat naiset aivan hullaantuneet. En minä heitä kehota enkä houkuttele, — ne lentävät itsestään kaulaani, viisi kappaletta yhdellä kertaa."

(Jatketaan)

Kun levität Toveritarta työläisnaisten keskuuteen autat luokkatiedon leviämistä.

VALMISTAKAA VIRVOITUSJUOMANNE KOTONA
150 eri virvotus juoman valmistamisohjeet, jotka on laatinut expertti, kaikki yhdessä kirjassa. Käy hyvin kaupaksi. Asiamiehet ansaitsee \$200,00 viikossa. Lähettäkää 75 senttiä niin saatte kirjan ja erikoiset asiamiesohjeet. Kirjoittakaa osoitteella:
BUYERS EXPORT AGENCY
(Ainoat välittäjät.)
41 New St., NEW YORK CITY

Lasten Näytelmäkirjoja

TOVERIN kirjakaupasta on saatavana seuraavia lasten näytelmiä:

NOUSEVA KOSTO, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
SAITURIN HANHET, 1 näyt. 5 henkilöä	25c
ONNEN TIE, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
KUNNAN ELÄTTI, 1 näyt. 5 henkilöä	25c
COLUMBIAN KUKKATARHA, 1 näyt. 7 henkilöä ...	25c
TÄDIN MARJAT, 2 näyt. 7 henkilöä	25c
VALON TIELLÄ, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
OIKEALLE TIELLE, 12 henkilöä	25c
RAHAPRINSESSAN SURUJA, 15 henkilöä	25c
JOULU-AATTONA, 10 henkilöä	25c
LASTEN JOULU, 11 henkilöä	25c
UNTA VUONNA 1916, 9 henkilöä	25c

Lasten näytelmäkirjallisuuden menekki on niin pientä, että kirjoja ei muuten kannata kustantaa, kun että osastot tilaavat kutakin kirjaa niin monta kappaletta kuin näytelmässä on henkilöitä. Tämä ei rasita osastoja syystä, että roolien kirjottaminen ja niistä maksaminen jää silloin pois.

Jos osasto tilaa kaikki kappaleet, niin siinä tapauksessa annetaan 10 prosentin lisähyvitys.

TOVERI, Box 99, ASTORIA, ORE.